

Република Србија
ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ
У ж 12/07
10.01.2007. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд Србије у Београду, у већу састављеном од судија: Данице Богдановић, председника већа, Вере Пешић, Гордане Џакуле, Обрада Андрића и Томислава Медведа, чланова већа, са саветником Љиљаном Јевтић, записничарем, одлучујући по жалби Српске радикалне странке из Земуна, Трг победе број 3, поднетој против решења Републичке изборне комисије 02 број 013-1069/07 од 08.01.2007. године, у предмету заштите изборног права, у нејавној седници већа одржаној 10.01.2007. године у 11,45 часова, донео је

П Р Е С У Д У

Жалба СЕ ОДБИЈА.

О б р а з л о ж е њ е

Српска радикална странка из Земуна је поднела дана 09.01.2007. године у 16,05 часова жалбу Врховном суду Србије, преко Републичке изборне комисије, која је овом суду достављена 09.01.2007. године, у 18,25 часова, против решења Републичке изборне комисије 02 број 013-1069/07 од 08.01.2007. године, којим је одбијен приговор жалиоца поднет 06.01.2007. године у 18,55 часова на решење о проглашењу Изборне листе број 19 "Коалиција Мађарска слога - Андраш Агоштон - др. Пал Шандор".

У жалби је навела да Републичка изборна комисија није могла да утврди наведену изборну листу применом одредбе члана 23. став 1. тачка 8. Упутства од 15.11.2006. године, јер је иста у супротности са одредбом члана 43. став 1. Закона о избору народних посланика којом је предвиђено да ће се изборна листа сматрати утврђеном ако је својим потписима подржи најмање 10.000 бирача. По мишљењу жалиоца, пошто су Републичка изборна комисија и Врховни суд Србије дужни да се старају о законитом спровођењу избора, у ситуацији када постоји несклад између закона и упутства које је донела Републичка изборна комисија, онда приоритет треба дати закону што изричито проистиче из принципа законитости и хијерархије домаћих општих правних аката, који је прокламован у члану 195. став 1. Устава Републике Србије. Осим тога, жалилац наводи да је суд дужан да цени и правилност поступка који је претходио доношењу решења које се овом жалбом побија, јер према одредбама чл. 16. ст. 2. Упутства за спровођење Закона о избору народних посланика Републичка изборна комисија одлучује већином гласова чланова у сталном, односно проширеном саставу. У конкретном случају, Републичка изборна комисија је гласала за предлог за проглашење Изборне листе бр. 19 "Коалиција Мађарска слога - Андраш Агоштон - др Пал Шандор" и то са 16 гласова "ЗА", који број гласова није представљао већину гласова Републичке изборне комисије у сталном, односно проширеном саставу у том случају. Пошто предлог за проглашење Изборне листе није имао потребну већину, дат је предлог да се гласа по истом предлогу поново, с тим што жалилац нема сазнања о томе колико гласова је било "ЗА", колико "ПРОТИВ" и колико "УЗДРЖАНИХ" приликом проглашења Изборне листе бр. 19 "Коалиција Мађарска слога - Андраш Агоштон - др Пал Шандор", будући да су представници жалиоца, у својству чланова Републичке комисије напустили седницу Републичке изборне комисије, јер је у конкретном случају прекршен основни правни принцип *ne bis in idem*, о чему се суд може уверити увидом у стенографске белешке са 119. седнице Републичке изборне комисије од 06.01.2007. године. Предложио је да Врховни суд Србије поништи решење Републичке изборне комисије од 04.01.2007. године и да мериторно одлучи о приговору који је 05.01.2007. године поднео Републичкој изборној комисији тако што ће тај приговор у потпуности усвојити.

Одлучујући о поднетој жалби, која је благовремена, допуштена и изјављена од овлашћеног лица, Врховни суд Србије је на основу члана 97. став 1. и 5. Закона о избору народних посланика, оценом навода жалбе и

списа предмета ове правне ствари, нашао да је жалба неоснована.

Подносилац жалбе не оспорава да Изборна листа "Коалиција Мађарске слоге - Андраш Агоштон - др Пал Шандор" испуњава услове предвиђене чланом 81. став 3. Закона о избору народних посланика да јој се утврди положај коалиције странака националне мањине.

Припадницима националних мањина, поред права која су Уставом зајемчена свим грађанима, јемче се и додатна, индивидуална или колективна права. (члан 75. став 1. Устава)

Чланом 76. Устава припадницима националних мањина јемчи се равноправност пред законом и једнака законска заштита, а истовремено се забрањује било каква дискриминација због припадности националној мањини.

У члану 77. став 1. Устава утврђује се да припадници националних мањина имају, под истим условима као остали грађани, право да учествују у управљању јавним пословима и да ступају на јавне функције.

Чланом 100. став 2. Устава утврђено је да се у Народној скупштини обезбеђује равноправност и заступљеност полова и представника националних мањина, у складу са законом.

Према члану 18. Устава Републике Србије, људска и мањинска права зајемчена Уставом непосредно се примењују. Уставом се јемче, и као таква, непосредно се примењују људска и мањинска права зајемчена општеприхваћеним правилима међународног права, потврђеним међународним уговорима и законима. Законом се може прописати начин остваривања ових права само ако је то Уставом изричито предвиђено, или ако је то неопходно за остваривање појединог права због његове природе, при чему закон ни у ком случају не сме да утиче на суштину зајемченог права. Одредбе о људским и мањинским правима тумаче се у корист унапређења вредности демократског друштва, сагласно важећим међународним стандардима људских и мањинских права, као и пракси међународних институција које надзиру њихово спровођење.

Одредбама члана 4. ст. 1. Закона о заштити слобода и права националних мањина предвиђено је да органи власти у Савезној Републици Југославији могу у складу са Уставом и законом да доносе прописе, појединачне правне акте и да предузимају мере у циљу обезбеђења пуне и ефективне равноправности између припадника националних мањина и припадника већинске нације. Прописи, појединачни акти и мере из става 1. овог члана се не могу сматрати актом дискриминације, према ставу 3. цитираног члана.

Наведеним законским решењем извршено је усклађивање домаћег законодавства са чланом 4. став 2. Оквирне конвенције за заштиту националних мањина ("Сл. лист СРЈ - Међународни уговори", број 6/98 - ратификациони инструменти депоновани су код Савета Европе 11.05.2001. године), који прописује да се уговорнице обавезују да усвоје, где је то потребно, одговарајуће мере за унапређење, у свим областима економског, социјалног, политичког и културног живота, пуне и ефективне равноправности између припадника националне мањине и оних који припадају већини, у ком погледу ће се водити рачуна о посебним условима припадника националних мањина. У члану 15. наведене Конвенције утврђује се да ће уговорнице створити неопходне услове за ефикасно учешће припадника националних мањина у културном, социјалном и економском животу и јавним пословима, нарочито оним који се њих тичу.

Закон о избору народних посланика донет је у време важења ранијег Устава Републике Србије и није усклађиван са новим Уставом Републике Србије. Општи рок за усклађивање Закона са новим Уставом утврђен чланом 15. Уставног закона за спровођење Устава Републике Србије је до 31.12.2008. године. При томе, треба имати у виду да закони и други општи акти донети у Републици Србији не смеју бити у супротности са потврђеним међународним уговорима и општеприхваћеним правилима међународног права који су део правног поретка Републике Србије. (члан 194. ст. 4. и 5. Устава)

Према правном схватању са седнице Управног одељења Врховног суда Србије одржане 05.01.2007. године, приликом утврђивања испуњености услова за проглашење изборне листе националне мањине, потребан број потписа бирача који подржавају изборну листу цени се према бројности националне мањине,

економским, социјалним и другим условима у којима њени припадници живе и то тако да се обезбеди пуна равноправност између припадника националне мањине и грађана који припадају већини.

У конкретном случају, с обзиром на бројност мађарске националане мањине (према попису становништва у Војводини од 2002. године има укупно 293.299 Мађара), Суд је нашао да је Републичка изборна комисија правилно закључила да 4.104 потписа бирача који су подржали изборну листу "Коалиција Мађарске слоге – Андраш Агоштон – др Пал Шандор" представља довољан број потписа за утврђивање те изборне листе као листе националне мањине, чиме је поступљено у складу са чланом 4. ст. 1. Закона о заштити права и слобода националних мањина.

Суд је ценио наводе жалбе према којима је Републичка изборна комисија два пута гласала за предлог за проглашење Изборне листе, а да је до понављања гласања дошло из разлога што у првом гласању предлог није добио потребну већину (само 16 гласова) а поновљеном гласању представници жалиоца нису присуствовали и немају сазнања о исходу резултата гласања, па је нашао да су исти неосновани. Ово са разлога што се из списка предмета, а посебно из записника са 119. седнице Републичке изборне комисије одржане 06.01.2007. године види да Комисија са 16 гласова није прихватила предлог решења да се прогласи Изборна листа бр. 19 – Коалиција Мађарска слога – Андраш Агоштон – др Пал Шандор у ставу 1. Како је одредбом чл. 16. ст. 2. Пословника Републичке изборне комисије ("Сл. гласник РС" бр. 27/2004"), прописано да Комисија одлучује већином гласова чланова у сталном, односно проширеном саставу, а у конкретном случају проширени састав Комисије је износио 34 члана, то је очигледно да је у таквој ситуацији било неопходно поновити гласање, јер ни једна опција није добила потребну већину. У поновљеном гласању је предлог решења да се прогласи Изборна листа бр. 19 – Коалиција Мађарска слога – Андраш Агоштон – др Пал Шандор је добио потребну већину, чиме су испуњени потребни услови за проглашење Изборне листе.

Без утицаја су и остали наводи жалбе код изложеног правног става на седници Управног одељења Врховног суда Србије одржане 05.01.2007. године.

Са свега изложеног, Врховни суд Србије је на основу члана 97. став 4. Закона о избору народних посланика, сходном применом члана 50. став 4. Закона о управним споровима ("Службени лист СРЈ", број 46/96), у вези члана 49. став 1. истог Закона, одлучио као у диспозитиву ове пресуде.

ПРЕСУЂЕНО У ВРХОВНОМ СУДУ СРБИЈЕ У БЕОГРАДУ,

дана 10.01.2007. године, Уж. 12/07

Записничар, Председник већа-судија,

Љиљана Јевтић, с.р. Даница Богдановић, с.р.

За тачност отправка

Управитељ писарнице

Мирјана Војводић

СК